

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cenzira ili po dogovoru.

Novca .. predbrojba, oglase itd. kaže se napuštanom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administrativiju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poslu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odgovarajuću u otvorenom pismu, za koji se plaća poštarnica, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve polkvarvi“. Naredna poslovica.

NAŠA SLOGA

U nakladi tiskare Leginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Izbornicima III. izbornog kotara grada Pule!

Političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri, saslušav pouzdanike u Puli, zaključilo je postaviti kandidatom za izražnjeno mjesto u trećem puljskom kotaru za istarski sabor

gosp. Josipa Stihovića ravnatelja Istarske Posuđilnice u Puli.

Kod posljednjih izbora za zemaljski sabor prodro je u tom kotaru proti našem narodnom kandidatu za eigilih 6 glasova većine protukandidat postavljen od strane Talijana, koji prema kompromisu nijesu smjeli u obće postaviti u tom kotaru nikakvog kandidata. Nevjerom dakle njihovom i jedino uslijed nečevenog pritiska i nasilja uspjelo je njima, da nam i ovdje otmu, što nam pripada po pravu, koje su nam oni sami priznali.

Dosljedno je tomu u nas čvrsta nala, da će naš kandidat sloganom naših izbornika i sudjelovanjem svih onih, koji ljube i štuju pravo i pravici prodrati u našem izbornom kotaru, a to jamačno i zato, posto je naš

Josip Stihović

rodoljub dušom i tjemom, koji poznaje na tanko potrebe i nevolje onog izbornog kotara i koji se je od više godina amo izkazao svojim požravnim radom za obće dobro kao občinski zastupnik u Puli i kao ravnatelj Istarske Posuđilnice da je vredan, dostojan i voljan da onaj kotar uspješno zastupa i u našem istarskom saboru.

Izbornici, svi zato složno k žaram dne 23. ov. mjes. za našeg predloženika!

Političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri.

Pazin, dne 4. juna 1912.

Odbor.

Radi sutrašnjeg blagdana Izvina — sto mi svi opazamo, junci „Zajednici“, da će njezin ustanovljenje sa oduševljenjem pozdraviti svaki Hrvat i Slovenac Istre.

Obraćamo se za to na sve one, kojima je stalo do toga, da se Istra narodno budi i ekonomski pridigne, da bi nas podupirali u tomu, bilo savjetom, bilo radom, osobito pak pozivljemo naše svećenstvo, učiteljstvo, dječatvo i sve ostale javne radnike, da bi zajednički s nama radili za napredak i bolju budućnost Istre.

Izvadak iz pravila „Narodne zajednice za Istru“.

I. Ime i sjedište.

§ 1. Društvo se zove „Narodna zajednica za Istru“, pa imade svoje sjedište u Voloskom-Opatiji.

II. Svrha i sredstva.

§ 2. Svrha je društvo, da radi za narodne, kulturne i materijalne probitke

istre, osobito na polju poljodjelstva, obrta, industrije i trgovine.

§ 3. Društvo će svoju svrhu postići:

a) temeljito proučavajući sve narodno-moralne i materijalne odnoscije, te upotrebjavajući sva sredstva, kojima bi bilo moguće osvještavati narod, širiti prosjevit u džamiji u obće narodni život, a napose ga podići na polju poljodjelstva, obrta, industrije i trgovine;

b) pripeđujući predavanja, skupštine, izlete, izložbe, zabave, kazališne predstave, narodne slavnosti i sl.;

c) izdavanjući i šireći knjige i sl.;

d) dižući i podupirajući uopće škole, a osobito stručne (obrtnice, trgovacke, naučne i dr.);

e) osnivajući knjižnice, javne čitaonice i zbirke;

f) razdavajući strojeve, uzorke i modele;

g) osnivajući novčane zavode, osobito društva za štendiju i zajmowe (Reiseisen); h) brinući se za jeltine zajmowe;

i) potpomožući planinare i planinarsku društva;

j) priskrbljivajući mjestla škrtima, trgovackim i obrtničkim pomoćnicima i poslužnicima;

k) stročno proučavajući i radeći na polju poljodjelstva, obrta, industrije i trgovine.

Politika je u društvu izključena.

IV. Članovi društva.

§ 5. Članovi društva jesu fizične i juridične osobe obojega spola i to: 1) posasci, 2) utemeljitelji, 3) pravni, 4) aktivni, 5) podupirajući.

Počasne članove imenuje na predlog C. O. glavna skupština, i to ljudi, koji imaju osobitih zasluga za društvo.

Članovi utemeljitelji plaćaju jednom za uvijek K 200.—, ili na obroke kroz 5 godina; pravi članovi plaćaju godišnje K 10.—, aktivni članovi K 2.— a podupirajući članovi K 0.60.

O primanju članova odlučuje C. O. ili upravni odbor mjesne podružnice, razlog da nije tko primljen u društvo ne daje se; da li se i u koliko se ima platiti upisnine, odlučuje glavna skupština.

VII. O mjesnim podružnicama.

§ 9. Mjesna se podružnica može osnovati, ako se u nekom mjestu priglasi barem 20 članova; također članovi iz više obilježnih mjeseta mogu se spojiti u jednu podružnicu, kao i u jednom mjestu može biti više podružnica.

Svaki član mora pristupiti u koju podružnicu.

Članovi koji se ne priglase nijednoj podružnici, prepusta se C. O., da ih po volji uvrsti u koju mu drago podružnicu.

U mjestima, gdje se ne može osnovati mjesna podružnica, mogu se osnovati odbori (povjerenstvo).

Konstituirajuća skupština dižat će se u subotu dne 8. lipnja o. g. u 4 sata po reči, da žali što će ova pragmatika stabo podne u velikoj dvorani „Nar Dom“ u Voloskom s ovim dnevnim redom:

1. Izvještaj primatelejnog odbora.
2. Čitanje pravila.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Nedjeljni dopisi se ne vršeaju ne podpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplatni poštarnica stoji 10 K. u obče, 5 K za seljake, 10 K za občine, ili K 5.—, odnosno K 2.50 na pol godine.

Ivan carevine više poštarnica. Plaća i utuzuje se u Puli.

Pojedini broj stoji ro. h. zastolati zo h, kolji u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Legionu i dr. Vl. Glutu br. L. kamo neka se naslovjuju sva pismena predplatna.

3. Upisivanje i primanje članova.
4. Biranje centralnog odbora, odborskih zamjenika i revizora.

Potanje informacije podaje i prima članove društvena kancelarija u Opatiji, Villa Dalibor.

Opatija, dne 1. lipnja 1912.

Promicateljni odbor:
Stjepan Car, Viktor Car Emin, dr. Gjuro Ćurvar, Ivan Ivančić, dr. Ivan Poštić, dr. Mate Tentor, Leonard Tomasić.

Prešni predlog

zastupnika M. Mandića i drugova za ublaženje bide u občinu Dekani, Marezige i poreznoj občini Podgorje (občina Klanec) tučom oštećenih.

Dne 17. maja 1912. stupila se je u občinu Dekani i Marezige i poreznoj občini Podgorje žestoka luka, koja je oduzela narodu nadu na dobru ljetinu u poreznoj občini Podgorje djelomice, a u občinama Dekani i Marezige (politički kotar Kopar u Istri) posve.

Povrće, voće, krunpir, zito, dapaće i trava oštećena je u občinama, napose u selima Marezige, Burji, Sabadini, Krmci, Bernetići, Beržoni, Martinje i Rokava (mjestna občina Marezige) može se žaliti već sada smatrati posve uništenim.

Spomenuti valja, da bijahu ove dvije občine, kako je c. kr. vladu poznato, i prošle godine ne samo izvanrednom i dugotrajnom sušom, koja je prošle godine u čitavoj Istri vladala, već također i žestokom i opetovanom tučom silno oštećene.

Podpisani stavljaju radi toga slijedeći prešni predlog.

„Poživa se c. kr. vladu, da dade bezodvlačeno proceniti stelu nanešenu stanovništvu mještajnici občina Dekani i Marezige i poreznoj občini Podgorje u Istri žestokom tučom dne 17. maja 1912., te da priskoči pravodobno težko ureštenom narodu primjerom podporom iz državnih sredstava na pomoć.

U formalnom predlogu predlažu, da se ovaj predlog svim po § 42. pravilnika predviđenim kratcima odboru za ublaženje bide bezodvlačno doznači.

U Betu, 20. maja 1912.

(Slede podpisi.)

Iz carevinskog vieća.

U Beču, dne 31. maja 1912.

Nastavak razprave o činovničkoj pragmatici.

U slabu posjećenoj sjednici carevinskog vieća od dne 30. maja o. g. nastavljena je razprava o činovničkoj službenoj pragmatici.

Njemački kršćanski socijal vitez Panz

podnosi dopis u kojem kaže da je ova pragmatika stabo podne u velikoj dvorani „Nar Dom“ u Voloskom s ovim dnevnim redom:

Činovnici su zaduženi da im malu mrežu ne dosta e. Zad u mreži vec nemaši. A to slabu uputa na javnu upravu. Hvali

ministra finansija, što daje bezkamatne renost obih pola monarkije, kao nerazdružljive, ali tim oni nisu oslobođeni od živih dijelova jedinstvene države, prema njihovoj nevolji. Začepe jednu luknju, a otvaraju drugu.

Ceski zastupnik dr. Rašin kaže, da je odbor učinio sve što je bilo moguće, da dodje u susret činovnicima. Brani izvještaj Čeha, kojemu je česki klub dopustio, da se primi te težke zadaće. Česi su htjeli sasvim modernu pragmatiku, ali ako takova nije, oni nisu krivi.

Njemacki kršćanski socijal Scheiswohl zagovara poboljšanje stanja castara i šumarica, a Tonelli mjeruča, koji kaže izvršno vrše svoju službu u cijeloj državi. Prvi preporuča, da se uz činovnike ne zaboravi i dušobrižanstvo. Treba stvoriti novi zakon o kongrui, jer i svečanstvo trpi usled običe skupoće.

Za tim je razprava zatvorena i birani su generalni govornici Steslavitz i Hock, koji će sutra govoriti.

Odgovor na interpelaciju zastupnika Tresića.

Ministar za zemaljsku obranu odgovorio je na nekoliko interpretacija, između njih na Tresićevu, da se na ratnoj mornarici mornari nauče plivati, i da primorci služe kralja na moru i ne na kopnu. Ministar je dokazivao, kako se tome po mogućnosti udovoljava i kako će novi vojnički zakon zahtijevati, da primorci i otocani izključivo služe u mornarici.

Upit Rusina u pitanju svenčilišta.

Rusin dr. Okuniecky čita interpelaciju prikazanu danas od Rusina i pita predsjednika komore, hoće li pospremiti odgovor. Ministar Zaleski bio bi izjavio u poljskom klubu, da vlast nije učinila Rusinima konkretna obećanja gledajući rusinskih svenčilišta, dočim se u upitu konkretno navadju, što su i kada pojedini ministri i obećali, osobito grof Stürgkh i Hussarek.

Nastavak razprave o pragmatici.

U sjednici od petka došli su do reči glavni govornici za i proti osnovi o službenoj pragmatici iznesav svaki sa svog stanovišta razloge za i proti predloženoj osnovi. Nakon njihovih govorova prešlo se u podrobnu razpravu.

Prvi je uzeo riječ izvjestitelj zastupnik Čech, da u ime većine odbora protumači izpravljenu osnovu.

Izvjestitelji manjina zastupnici dr. Smeral, dr. Waber i Zenker obrazlagali su svoja stanovišta prema pojedinim ustavama predložene ustanove. Time je razprava prekinuta.

Izvješće odbora glede Bosne i Hercegovine.

Izvjestitelj odbora dr. Redlich podnio je izvješće o zakonskoj osnovi gledajući pripojenja Bosne i Hercegovine. Zanimive su rezolucije, koje utančuju stanovište Austrije prema Ugarskoj gledajući pripojenje Bosne i Hercegovine. Te rezolucije glase:

1. Zastupnička kuća u podpunom obsegu ulaze prosvjed proti ugarskoj zakonskoj osnovi o proširenju suverenih prava Nj. Veličanstva na Bosnu i Hercegovinu, u kojoj se izriče mnenje, da kraljevina Ugarska ima posebna prava prema anektiranim pokrajinama uslijed prolaznih odnosa nekih ugarskih kraljeva sa bosanskim knezovima hrvatske i arbske kvei.

II. austrijska zastupnička kuća konstatiše, da su prava Ugarske u osnovi i obsegu identična sa pravima Austrije, koja prava zajednički istodobno nastoste iz članka 25. berlinskog ugovora, kojom je monarkiji kao nerazdrustivom jedinstvu dan međunarodni mandat okupacije. Iz previsnjega pisma 5. listopada 1908. godišta Aehrenthalu o proširenju suverenih prava na Bosnu i Hercegovinu te iz protokola od 26. veljače 1909. utančenog između visoke Porte i austro-ugarske monarkije. Na tim se aktima osniva zajednička suv-

renost obih pola monarkije, kao nerazdružljive, ali tim oni nisu oslobođeni od živih dijelova jedinstvene države, prema njihovoj nevolji. Začepe jednu luknju, a otvaraju drugu.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Izbor za III. kotar grada Pule. Na prvom mjestu donosamo Proglas političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri, kojim proglašuje kandidatom za treći izborni kotar grada Pule g. Josipa Stihovića, ravnatelja Istarske Posuđilnice u Puli. Red je sada svih nas, da se pokorimo zaključku našeg političkog društva te složno dademo naše glasove za predloženika političkog društva. U ovom toliko važnom i odlučnom času za našu narodnu sivtar treba da postavimo na stran sve možebitne nesuglasice i nastojimo svim žilama, da u gradu Puli bude izabran zastupnikom za zemaljski sabor čovjek naša krv. To nam naže naša narodna čast, naš ponos, te moramo osobito sada izrabiti ovu priliku, da nam nasi stoljetni krvni neprijatelji i lilačitelji Talijani ne otmju opet ovaj treći kotar grada Pule, koji je određen, da bude zastupan po čovjeku našeg roda i jeku.

Izbor se ima obaviti dne 28. junija t.g., dakle nas još kratko vrijeme dijeli do dana izbora. Naša stranka je predala preko 300 reklamacija, na temelju kojih će biti listine znatno poboljšane, premda još ujek ne će biti onakove, kakove bi po pravu i zakonu morale biti. Talijani da su predali isto preko 300 reklamacija, ali najviše takovih, kojima pitaju brisanje iz izbornih listina većinu naših izbornika, jer da je po mišnjenju komore njihov čovjak upisao u izborne listine previše naših izbornika. Po tim reklamacijama izlazi, da je predano više reklamacija nego li je izbornika u listini, koja ih sadržaje 596.

Cim budu rješene reklamacije, što će učiniti kapetanat, počet će kapetanat razasiljati postom svakomu izborniku u kuću legitimacije i glasovnici. Zato treba da svaki naš izbornik najprije paži, da dobije legitimaciju. Kad ju dobije neka dodje u Narodni Dom, da mu se napiše na glasovnicu "Josip Stihović". Koji ne dobije legitimaciju a znade da je u listini izbornika, neka dodje u Narodni Dom, gdje će ga se uputiti, kako će dobiti legitimaciju.

Dan izbora pada na nedjelju, radi čega imat će svaki izbornik doista vremena, da podje glasovati. Kako rekosmo, kraljev je vrieme do izbora, pak zato svi, svaki u svom krugu moramo nagovoriti i poticati militarije, da daju svoj glas za našeg narodnog čovjeka i osobito pažiti, da ide avaki od naših izbornika glasovati. Ako svaki Slaveni Pule učinimo dne 28. junija t.g. složno svoju narodnu dužnost, bit će to dan velike naše slave i prevratni korak za našu narodnu budućnost u ovom gradu, koji je i nas.

Još jedan kamorač zatvoren. U počet poslijedne uaplen je na predlog izračnog suda, koji vodi istragu o poznatim kradnjama i prevara na optični puljskoj, nadglednik gradskih dača Glacia. Mjesni organ kamorre piše ovog uaptenika Hlača, htijuci ga time prikazati kao Slavena, dok ga je do sada uvek pazio Glacia. Sada se kamorački libel odriče i Glacie, ali mu sve badava, jer svi potesteni

znađu, da je Glacia uviek figurirao u organizmu kamore sa prinosima za zloglasnu Legu.

To je onaj Hlača—Glacia, koji je pred dva mjeseca imao toliko držkosti, te došao tražiti, da mu „Omnibus“ izda svjedočbu poštenja.

Sada ima u zatvoru dvadeset lukeža i tatuova občinskog novca, a kako se čuje, pomnožit će se broj takovih doskora i valjda će poći brzo u hlad koji „grossi papavero“.

Glavna skupština „Političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri“ obdržavat će se dne 20. t. mj. u Puli u dvorani Narodnog Doma u 2 sata po podne uz obični dnevni red.

„Omnibus“ opet izlazi. U suboto dne 8. t. mj. počet će opet izlaziti „Omnibus“. Izlazit će redovito svake subote, a posebice će se javiti, kad bude imao izidi koji drugi dan u tjednu. Prodavat će se u Puli i okolicu u svim trgovinama po 4 para.

Preporučamo svim našima u Puli i okolicu, da ga svi kupuju i šire među narod, jer će od tega zavistiti daljnji obstanak tog toli potrebitog lista za naš narod u Puli i okolicu.

Biskup — neprijatelj. Poznato je našemu narodu u Puli, da je porečko-puljski biskup Flapp zabranio mjestnom kapelanu g. Janku propovjediti i podučavati riet Božju i nauk kršćanski u Puli našemu puku u hrvatskom jeziku. Tako je zahtijevala kurija solonske i lopuške kamorre — i porečko-puljski biskup Flapp poslušao je glas Sotone i zabranio propovjediti i naučiti riet Božju u hrvatskom jeziku.

Premda je božanski spasitelj naložio svojim Apostolima, da idu naučiti riet Božju u svim jezicima, kako je to već Bog zapovjedio kroz proroke u Psalmu: „Hvalite gospoda svu jezicu . . .“ — ste je dakle sveta dužnost biskupa Flappa da to naredi svojim svecenicima i za sto, da je pravi biskup, nebi trebao dopustiti da ga vjernici našeg jezika mole. Ipak, da se izbjegne prigovoru e se nije htjelo pripoznati auktoritet vrhovnog crkvenog patrijarha ove biskupije, posla je proslaga tijedna deputacija puljskih gradjana našeg jezika do biskupa Flappa umoliti ga, da bi ukinuo spomenutu zabranu i dozvolio propovjedanje i naučanje rieti Božje u puljskoj crkvi i u hrvatskom jeziku. Ali da, biskup Flapp je najudučnije odbio molbu naših ljudi i ne samo sto nije htio ni čuti o tome već nedostojno — da ne rečemo prostacki — odbio našu deputaciju.

Tim svojim činom pokazao je katolički biskup Flapp ponovo svoje veliko neprijateljstvo do našega naroda, kao što je i dokazao, da mu ni malo na duši no stoji duševni spas našeg naroda. Dok se u puljskoj crkvi u talijanskim propovjedima često čuju političke enuncijacije za kraljevinu Italiju, dok talijanski propovjednici razvijaju blagoslov s neba za kraljevinu Italiju i talijansko oružje, dotle biskup Flapp brani slavenskim viernicima grada Pule slušati riet božju i nauk sv. vjere u svom jeziku.

S ovim nedostojnim postupkom provrige je biskup zadnje poštovanje našega naroda i takav biskup ne smije više trčati od nas, da mu priznavamo auktoritet. I od sada baviti ćemo se s njime drugčije.

Admiral pl. Ripper — na dopustu. Razni listovi Primorja donose vesti, da jo zapovjednik ratne luke admiral pl. Ripper ne smije nastupiti dopust za više četvrtana, nego da se on u obice više na svoje mjesto i nevraca.

Što je admiral pl. Ripper pošao na dopust, to neće nikoga iznenaditi niti je to stara neobična. Visoki čestnici i činovnici ka Hlaču, htijuci ga time prikazati kao Slavena, dok ga je do sada uvek pazio Glacia. Sada se kamorački libel odriče i Glacie, ali mu sve badava, jer svi potesteni

Ali da se ne bi admiral pl. Ripper više sa svog dopusta vratio na svoje visoko i važno mjesto, to bi bilo ne samo u današnjim okolnostima u Puli neobično, nego i nepojmljivo, da čak čudnovato.

U Puli nije nikakva tajna, da je admiral pl. Ripper ljudi protivnik neprijatelja Austrije, inače austrijskih podanika, takozvanih kamorasa i irentista. On je nijeho rovarenje proti državi i dinastiji budno pratio i čim mu se je pružila zgodba, nije propustio, a da o tom neizvještiti svoje predpostavljene. Puljska kamorra, osobito ona talijanska visoka gospoda koja u rukavicama i cilindru okolo seću, i koja su pušta, da se na obični krade, varu i slijevari, nazirala su u admirala pl. Ripperu najpogibeljnijega svoga protivnika. G. admirala je to stalno znao i tim se bez dvojbe ponosio. Ta on je vojnike od pete do glave, vjeran svojoj prisegi, svojoj zastavi i svomu vladaru. I kao takav morao je da bude, da pazi, da čuva sve, što mu bijaše kao vojniku milo, dragi i sveto. On je svoju težku i velikom odgovornošću skopčanu službu vršio točno, strogo, nepristrano. Volio je nizke i male, a iskrene i poštene, nego li bogate, visoke, himbene, lukave i pogibeljne njezine, državi i dinastiji. A ti lukavi i himbeni visoko položeni kamoriste, gledali su ga mrkim okom na onom uzvišenom mjestu. Oni nisu mirovali spletare dolje u gore proti žestokom protivniku. Možda su u tom uspjeli? Ako se admirala na svoju uzvišenu mjesto više ne vrati, tad je to znak, da su proti njemu uspjeli kamorasi, irentisti, najžešći dušmani države i dinastije. G. admirala pl. Rippera je to da bude dvojbe nemala zasluga, što se danas malo po malo čisti augišovu štalu u Puli, što se je kamorarske tate i lupeže spravilo u hlad i sto bi se moglo, kad bi se htjelo, isto kamorri stri glavu. Pojmivo je dakle, da su poglavice kamorre — oni u cilindru i u rukavicama te austrijskom i talijanskom kolajnom na prsimu — digli proti admiralu nebo i pakao.

Moguće je, da se je proti njemu spletla utora i iz daljega. Ta još se dobro sjećamo, kako su proti njemu pisale novine susjedne „Savezne i prijateljske“ kraljevine povodom poznatih protiaustrijskih demonstracija u kazalištu u Puli i povodom poznatog izgona, zabrane posjeta kazališta itd. Nebismo se čudili, kad bi admirala pao žrtvom izvanjskih uplija i spletaka.

Ta kod nas se upravlja, sudi, snjuje i mjeri često pod izvanjskim uplivanjem.

Medjutim, bilo kako mu drago, mi danas još ne vjerujemo, da bi se htjelo izvanjskim spletkarima i domaćoj kamoriji i irentisti, koja radi očito i odlučno proti državi i dinastiji, žrtvovati jednoga od najboljih, najpouzdanih i najvjernijih visokih čestnika ratne mornarice.

Velika Sokolska svečanost u Medulinu. U Medulinu čine se velike pripreme, a da u dojdajuću nedjelju Sokolska svečanost što sjanje ispadne. Prostrano Jukopilovo gunjno pretvoriti će se laj dan u veliko zabaviste. Bit će tu nakon vježbe trkanje, jahanje, srećolov, tombola, ples itd, a u večer i vatrometi. Na plesu će svirati poseban orkestar.

Sudeći po sada stiglim prijavama iz Pule, Ličanjana, Premanture, Pomera, Altura, Stinjana, Šišana, Jadrških i drugih mjeseta, biti će ovo u istinu veliko narodno slavlje, jer će ovaj dan u veliko nastupiti i to neko u vježbi.

Ispored svečanosti slijedi u posebnim objavama, ali stalno je vec, da će Sokol sa svojom glazbom tekrati na Mundiju iz Pule, a na drugim mjestima. Čestit dobitak zabave ide u narodno-slavke godine po više cedana, nekoj kulturne svrhe. Zastupstvo občine Medulin pozivlje radi odmora itd. i to nije ništa neobična. I sve občinstvo, da u nedjelju dne 9. juna

prigodom Sokolske svečanosti okiti svoje prozore sa narodnom trobojom.

Hrvatski Sokol Medulin. Pozivlje braću Sokolase da dodu u četvrtak dne 5. juna u 3 sata po podne u sokolanu na dogovor radi Sokolske svečanosti.

Starosta.

Sokoli, koji žele u nedjelju trkati, imaju se prijaviti najdužije do subote kod brata Grakalić Josipa Buke i uplatiti pristojbu.

U nedjelju u Medulinu. Kako javljamo na drugom mjestu, obdržavat će Sokol u Medulinu u nedjelju javnu sokolsku vježbu uz sudjelovanje Hrvatskog Sokola u Puli. U Medulinu spremaju za taj dan veliku svečanost, a rodoljubni Medulinci pripravljaju se, da što svečanije dočekaju milu braću iz Pule i okoline.

Ovime upozorujemo naše u Puli na tu svečanost i pozivimo, da u što većem broju pohitimo vrloj medulinskoj braći u goste. Odlažak iz Pule slediće će u nedjelju u 1 i pol s. po podne vozovima, pak treba da se svaki prijavi do subote u Nacionalnom Domu, da se uzmognе priekrbiti dostatan broj vozova.

Lošinjski kotar:

Veliki Lošinj. Kada smo prošle godine za vrijeme izbora razdijelili letak pod naslovom „Cittadini di Lussingrande“, u kojima smo prikazali veloselske talijanske poglavice u pravoj slici, pndigla se je bila silna galama. Tko treći po redare i oružnike, tko na sud, poglavarske i odvjetnike, a neki brzojavili čak talijanskim konzulu u Trst, jer da su silne posljedice letaka, da je uvredjena talijanska narodnost pa i sama Italija. Zovu u ponos svjetovne i duhovne oblasti i sve dekaju, kad će se u Lošinju pojavit talijanske oktopnjace. A mi mirno čekali i čekali hoće li gospoda izaci s kakvim odgovorom ili pisca letaka, koji im je bio dobro poznat tužiti na sud. Ali da, strahuje vrag kaž Lošinjani. I oni se spriglijili s napisanom istinom, uvkuli dušu u se i šutili ko zakopani. Od onda se više nisu javljali. Ali uadosao suda novi dečija, plaćeni dopisnik „Piccoli“, dohvatio se pera i hartije, pa mlini lijevo i desno, rita se ko tovarčiće na zelenoj travi. Nadrija je dosad tri članine, počastio nas skladnim i finim riječima, kakve se i prisjeće g. dopisniku L. J. njegovu odgovoru. Mi čemo se na tu njegovu pisaniju u kratko osvrnuti.

U prvom članku, napisanom pred tri mjeseca, bavi se gradnjom njihova „Teatro Verdi“. Među ostalim kaže, da su Hrvati pjevali po ulicama, jer su znali, da na ulici nema talijanaca; biva g. se dopisnik prijeti. Nu, nu, vidis ti vraga, rekoh, kad sam to pročitao: gospodin dopisnik, ako i nema trbuha — huncuti bi lošinjski rekli Presjetit br. 2 —, a ono bit će, da ima junacko srce. Nego nuder, doj ti nama g. dopisnika kazi, u koji dan i sat hoces, da mi opet onako zapjevamo. Čekaj na biljezi, pa da vidimo tko je Marko a tko li je Janko, tko ju junak a tko kukavica. Daj tako živ bio, učini nam ovu ljubav, jer će ljudi inade reći, da jednu mislis a drugu govoris, treću pišeš, a četvrtu radis, pa bi te mogli i na ruglo uzeti; naš bi ti lve odmah rekao, da si „blezgalo“. Meni bi to bilo žao, jer napokon smo kolege — naravno kao dopisnici novina. Ali svakako se prije propitaj kako ono bijasno na Petrovu 1909., kada dvoji Maloselci odavili junacki pobjegose. Pobjegose glavom bez obzira, ostavise janjice i kozliće i gladni se kući dovukose. Jos ti preporečujem, ako se poziv odazoves, da poneses par gaćica (šmutanata), jer ce ti u nevolji dobro poslužiti. Znaj da ovo nisu junaci abesinski ni tripolitanški, nego hrvatska krv, junaci Visa i Helgolanda, Custozze i sv. Lucije. Nas je Ostroman krv prollo za unlu ma-

terinsku riječ, za svetu pjesmu Hrvatice vile, a nama se evo jedan zeleni prieti i još misli, da temo se poplašiti. Sad znamo, zašto si na čistu sredst pozivao Chioggio, da se zdruze s vama domaćim izdajicama, pa udare na Hrvate i spase talijanstvo V. Lošinja. Moj g. dopisnik ostavi se ti uzaludno i pogibeljnu poslu, jer tjerajući lisiču istjerat čes vuka, pak onda jao i pomagaj. Ne će pomoći ni redari ni oružnici, sud ni poglavarsko ni svi konsuli i odvjetnici. Pustite na mire i Chioggio, oni znaju i pod hrvatskom trobojnicom kruh zasluzivati. Pa sto vi imate s njima? Oni su pravi i potestni Talijani, a vi . . . izdajice, izrodi, koje pravi Talijani preziru, kao što je vas prezirao Talijan Ortis.

U druga dva članka nedavno izšla bavili se občinskom sjednicom. Od prvoga sasuo nešto da spomenemo. Kaže, da je g. A. Cunicich (Kumičić) — molim člancev u Lošinju, da se ne nasmiju, kad čuju, da je i ovo talijanaš — napao Hrvate, da „Hrvatski Dom“ ne plaća dužne poreze, da tako ošteteju občinu, da je to kradja sa strane Hrvata. Na sve to naši od trećega tijela da nijesu ni riječi odgovorili. Gosp. Cunicich ima zbilja vratku krunu, kad o kradji govori. A g. dopisnik neka zna, da se Hrvati sa g. Cunicichem neće nikada o tome preprijeti. U najboljem slučaju uputit će ga na sljedeće adresu: Koro y Lukinović Iquique Chile i Compania Salitre Alemana, Tocopilla, Chile. Sto pak kaže, da su prikorili Hrvate, što neće da poslušaju občinu radi nekakvog nadpisa, to služi na sramotu samoj občini, jer će svjet reći, kakova je občina, čije se naredbe ne izvršuju.

Kaze, da je sjednica bila burna i on se u zadnjem članku tome čudi. A kako da i ne bude, kad je vec do grla doslo. Puteza je 24 po sto, putevi da Bog sacuva, smrda dosta, nemamo vode, občina trošna, občinska školska zgrada još gora, na Hrvatku nije škola nego štula. Novaca nema, nego drga. Godišnji preventivni iznos nesti oko 20.000 K. a za samu električnu razsvjetu troši se 5000 K. Era kako je slavna i pametna uprava kod toga postupala. Općinski vijeće zaključilo, da se s upravom električne centrale sklopio pogodba, po kojoj trošak ne bi smio premašiti 1700 K. Občinski se odaslanici izpričavaju time, da ne znaju što su podpisani i da ne razumiju kako je to. Eto to su občinski savjetnici, to je znanje i mudrost, čest i dika občinskog sjednica. Kakvi Hrvati, što vni znaju, što će oni tu. Općinski redari seću se sa starićem u ruci već tri mjeseca, jer ih Poglavarstvo ne će da prizna. Na upit jednoga vijećnika, zašto mukte potazu plaću, načelnik odgovara, da je tako odredio g. poglavard, da ih oružnici ne poduče u vrsenju službe. A tu, ako ne čemo reći da je laž, i na svakako nije istina. Jos je g. načelnik blagozivo reći, da je prijašnja uprava na občini ostavila dug, da oni moraju plaćati. I ovo, ako nijes laž, svakako nije istina. U ostalom mislim, da će za ovo prijašnja uprava s njime obrađivali. Dopisnik kaže, da su se Hrvati pridinjavali da ne doju, kad je g. načelnik rekao, da je ova občina jedna od najboljih u Istri. Ne to nije tako. Hrvati mu prosto nisu vjerovali. Nami je to tao, ali što ćeš, tako li je na svijetu dijete moje. Tko jedanput slaze, drugi mu se put ne vjeruje, ni kad istinu kaze. A da mi ni ostaloj starovitoj gospodi, kao ni gospodinu načelniku nismo bas dužni vjerovati, da je ova občina jedna od najboljih u Istri. Ne to nije tako. Hrvati mu prosto nisu vjerovali. Nami je to tao, ali što ćeš, tako li je na svijetu dijete moje. Tko

G. dopisniče, jesmo li dužni vjerovati toj gospodi. Jos jednu. Kad je občina bila na „Studencu“ talijanski su sve uradili, da ju prenesu na obalu. Pred dvije godine prodali su staru kuću na „Studencu“ bez ikakvog oglasa i drazbe za samih 5000 K. g. Don Vicku Skarpin, koji je sam za se glasovao, a taj predlog je načelnik iznio u „Eventualia“. A kuća se je mogla prodati za 10.000 K.

G. Cunicichu, ovdje bi se moglo govoriti ob ošteteњu občinske imovine, pa i još o čem drugom. Proti toj sramotnoj prodaji Hrvati su uložili utok, koji još nije riješen. A sada je občinsko vijeće zaključilo, da na mjestu prodane kuće sagradi občinski dom troškom od 50.000 K., a ostali dio kuće da se poruši, i to sve za to, da se otvori vidik njihovu, Teatro Verdi*. Gospoda se još čude, da se Hrvati toj gradnji protive. Ako radi svega ovoga nemaju razloga, onda nije ni more slano. Ovo je tek jedan dio, jer tko bi nabrojio sve gluposti, koje občina počinjava, a tko bi izkazao sve sposobnosti občinskih vienčića, kao g. Močo et comp. Gosp. dopisnika za sve to nije briga, njemu je glavno da dobije 8 fil. po redku, a da li služi na čest njemu i istini to kao da nisu njegovi posli.

Zadnjem je članku stavio naslov „I busi consiglieri comunali croati a Lussinpiccolo“. A mi nemamo občinskih savjetnika i nismo u Malom Lošinju nego u Velikom Lošinju. Dalje kaže: Dacche . . . gli otto representanti croati . . . * Po ovome bi dočekao mislio i vienčića i savjetnika. Napred kaže: per la prima votano anche due slavi . . . la seconda non ha neppure il voto di tutti consiglieri croati presenti . . . * Sad bi pak dočekao mislio, da imamo i u zadnjem članku tome čudi. A kako da i ne bude, kad je vec do grla doslo. Putreza je 24 po sto, putevi da Bog sacuva, skli savjetnika, vijećnika, Hrvata i Slavena. Pa da nije naš dopisnik majstor na Peru. Čunak završuje: „Questi, o lettori, sono i rappresentanti croati nel Comune di Lussinpiccolo“. A ja završujem: Ovo u vam, čitaoci, dopisnici „la Piccola“ i to mi placeni po stilu pisanja. Sami oisudite, kakvi bijaju oni što su premaukte pisali.

Voloski kotar:

Iz Voloskog Opatije pišu nam 3. o. m. da so narodni radnici takozvane slijalisti te talijansko-jemajčake dočepuke u nedjelju kod izbora za upravu bolesničke blagajne sjajno pohjedili.

Očekujeci potanje obavesti o tom važnom izboru kćemo našem svjetlosti radničtu u Voloskom kotaru sručiti Zidu.

Svečanost u Sv. Mateju. Od tamo nam pišu, da priredjuje hrvatska pučka čitaonica „Hslubljan“ u Sv. Mateju (občina Kastav), u nedjelju dne 9. juna u vrtu g. Ernesta Trinajstica veliku pučku svečanost uz blagohtoto sudjelovanje mjestnog pjevačkog i tamburaškog društva i drugih društava iz okoline. Medju točkama svirati će Narodna Glazba iz Trinajstice. Odbor se zadržava, da će se prijatelji društva i hepe zabave mnogobrojno odazvati.

Zaslđeno umirovljenje. Čitamo u R. N. L. da je dne 1. maja o. g. stupio u dolno zaslđeno stanje mita u sv. joj 79. godini jedan od najvidjenijih: najstarijih naših ponorskih kapetana — pravi morski vuk, g. Niko Peršić iz Voloskoga, poznat u onim stranama obecenit načelniku nismo bas dužni vjerovati, da je ova občina jedna od najboljih u Istri. Ne to nije tako. Hrvati mu prosto nisu vjerovali. Nami je to tao, ali što ćeš, tako li je na svijetu dijete moje. Tko jedanput slaze, drugi mu se put ne vjeruje, ni kad istinu kaze. A da mi ni ostaloj starovitoj gospodi, kao ni gospodinu načelniku nismo bas dužni vjerovati, da je ova občina jedna od najboljih u Istri. Ne to nije tako. Hrvati mu prosto nisu vjerovali. Nami je to tao, ali što ćeš, tako li je na svijetu dijete moje. Tko

to 31 djaku svećušta po 40 i 50 K, 1 djaku u Križevcima K 40. 9. gimnazijalac na Voloskom K 150, 5 gimnazijalac na Sušaku K 100, 8 djaka učiteljske skole i drugih K 130 i podpornom djačkom društvu u pragu K 70. Molba stiglo je 62 od kojih 8 odbijeno, jer nisu molili telji članovi „Bratovštine“.

Pazinski kotar:

Pučka knjižnica u Pazinu. U zadnja dva mjeseca nadoso je nekoliko novih počasnika, a posudjeno je bilo u mjesecu aprila 149, a tijekom mjeseca maja 154 (više 53 prema prošloj godini) knjiga.

Kroz ovih pet mjeseci isposudjeno je 936 knjiga, te se je skoro doseglo broj izdataka cijele prošle godine, jer se kroz cijelu prošlu godinu izdalo 1085 knjiga.

Od postanka knjižnice do sada izdalo se ukupno 3410 knjiga. Taj broj nam pokazuje, kako je u istinu bila od potrebe jedna javna knjižnica u gradu Pazinu za naš narod.

U prošlom mjesecu je opet nabavila knjižnica nekoliko vrijednih knjiga, kao n. pr.: Šenoa, Klečva: Skerlie, Pisci i knjige; Surca, Etnologija; Radic, Savremena ustavnost; Predavec, Agrarizam; Radic, Drustveno uredjenje češkoga naroda; Vicente, Irredentismo Adriatico i druge knjige.

Ponovno apeliramo na našu javnost, da poduprue nastojanje uprave ove knjižnice, da se uzmogně stoji prije postici onu zatatu. Po ovome bi dočekao mislio i to da se uzmogně stoji postici onu zatatu. Svetom k slobodi!

Franina i Jurina.

Fr. Si čul Jure da latarska kamorja u Pul iščekivačka za deputata.
Jur. Ma kćekova deputata: valjda ne za grad Pul.

Fr. Bas za Pul o. g. izbori su na 23 ovog mjeseca, a još nisu našli čovika, ki bi sal branit late i luke u Poreč.
Jur. Teko da će i nač postena čovika. A da nebi najbolje bilo da izaberu čoga od onih, ki su va katalicu, na primjer svet Galanta ali Fillinichu, terili naču dosta tamio; možda bi tako kogad spasi.

Fr. Ja, da mi onoga Kvarantotića, bi i tonu pomoghi, ali on tvrdio da kliječe od rešta.

Jur. Isteo san čul, da su ponudili tu čest barbi Dumiću iz Osora.

Fr. Vi, vi, on bi kamorja ješ najbolje znal spasiti.

Jur. E ali juri je barba Dumić odgovoril, da neka se vrag varu, zač da su mu poječ već kamorja tri stoničati krun, pak neće više da mu požđeru još i nodariju.

Razne primorske vesti.

Nor Izum. U zadnje smo vremene na gospodarskom polju i opet pokrenuti za član kerak naprijed. Nas zemaljek g. Izak Mogramović, rođen u Širočići u kraju Pazina, podnosi al vero g. addebiti tri fatti... mij. K 2000 — ovogodišnjih podpora, i sada kovački majstori a Vatromima kraj

Poreča, izumio je novi stroj za grijanje maslina. Taj je stroj, izvana ga gledajući, nalik na stroj za maštenje grožđa; iznutra pako imade raznih komplikacija pri konstrukciji valjaka i regulatora, za koji kani izumitelj zatražiti patent.

Za namještiti odnosni stroj, koji teži oko 150 kg, dostaže tek malena krpica prostora, a obraća ga lako jedan radnik. U jednom satu sameće temeljito do 800 kg maslina, dokle šest puta više nego što sameće sadašnji mlinovi sa velikim kamenim valjcima, koje obraćaju mogarci ili konji.

Citav stroj stoji oko 100 K., tako da ga može lako nabaviti svako, koji posjeduje nešto više maslina. Isti je od velike vrijednosti iz tehničkog, ekonomskog i sanitarnoga gledista.

Mladorje i vrijednome našem seljačkom sinu i marljivom zanatljiju čestitamo od sreća na sjajnome uspjehu!

Švelja za bijelo rublje i ženska odjeća preporuča se slavenskim obiteljima Pule. Adresa u uređenju.

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu omiljaljskog društva za štednju i zajmove, registrane zadruge na neograničeno jamčenje, koja će se obdržavati dne 23. lipnja 1912. u 4 s. po p. u društvenim prostorijama.

DNEVNI RED:
1. Izvješće ravnateljstva o poslovanju i otkraćen za god. 1911.
2. Odluka o čistom dobitku.
3. Izvješće o izvršenoj reviziji.
4. Eventualia.
Omišalj, dne 3. lipnja 1912.
Ravnateljstvo.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktorna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlinu po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Petrove kapljice.

Dovolom vis. kr. zem. vlade stavljen u promet lijek najnoviji i po lijekiti stručnjacima protokol proti svima bolestima: seludca, crnjava, jetara, bubrega i slizena. Sačuvan je od samih svježih sokova, biljka korenja, te se preporuča svakome, koji bolju od slabe probave, raznih boli i greva seludca i u crnjevima. Ponude svakako i proti slaboj probavi, mučnjavi, kroničnom katuri seludca i crnjevima. Uniraju tive i okrpljuju cijeli organizam.

Cijene i boloci se daju, te bolesni stupaju u kontakt sa bolnicom te K. Franck poljoprivrednim ljetnikom u Zagrebu.

FR. ŠULLER-A
ZAGREB, Vlaška ulica 1.

POZOR RODOLJUBI!

ZAHTEVAVITE POSVUDA
:: NASE IGRAČE KARTE ::

"PRIMORKA"

PRODAJU SE U TISKARI, PAPIRNICI I
KNJIGOVEŽNICI LAGINJA I dr., PULA.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrana zadružna na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesecnu otplate te prima uloške, koje ukamačuje uz

4 1 | 2 0
0

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Austro-hrvatsko

parobrodarsko društvo na dionice u Pulu.

Ravnateljstvo u Pulu.

Vlastito odpravoščivo na Rici, Riva Cri, stoforo Colombo.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. travnja 1912. do oponiza.

Pruga: Punat-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
5.—	odl.	VPUNAT	↑	4.50
5.15	dol.	Erk	odl.	4.35
5.25	odl.	"	odl.	4.25
6.15	dol.	Glavotok	odl.	3.40
6.20	odl.	"	odl.	3.35
6.50	dol.	Malinska	odl.	3.0
7.—	odl.	"	odl.	2.55
7.45	dol.	Omisalj	odl.	2.10
7.50	odl.	"	odl.	2.—
8.45	dol.	RIJEKA	odl.	12.55

Uvjetovalo pristajanje u Užicama i Terkolama.

Pruga: Rijeka-Nerezine.

Poned.	Cetvrt.	Postaje	Utorak	Petak
prije podne				po podne
10.15	7.35	RIJEKA	5.—	5.—
10.50	8.10	Opatija	4.25	4.25
11—	8.20	Beli	4.15	4.15
12.20	9.40	"	2.55	2.55
12.30	9.50	"	2.45	2.45
1.20	10.40	Merag	1.65	1.65
1.30	10.50	"	1.45	1.45
2.10	11.30	Erk	1.05	1.05
2.20	11.40	"	12.55	12.55

U Luku Sv. Mardita.

Uvjetovalo pristajanje u Pulu i St. Bakli.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab

Svaku Srijedu	Svaku Subotu	POSTAJA	Svaku Srijedu	Svaku Subotu
prije podne			po podne	po podne
7.35	10.15	RIJEKA	7.20	9.—
8.10	10.60	Opatija	6.45	8.25
8.20	11.—	"	6.35	8.15
8.35	11.15	Lovran	6.20	8.—
8.40	11.20	Rab	6.10	7.50
12.30	8.10	"	2.30	4.—

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Losinj-Veli

Svaki Nedjelj.	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Nedjelj.
prije podne				po podne
7.35	odl.	Rijeka	do l.	9.30
8.10	dol.	Opatija	odl.	8.45
8.20	odl.	"	odl.	8.35
8.35	dol.	Lovran	odl.	8.15
8.40	odl.	"	odl.	8.10
1.25	dol.	LOŠINJVELL	odl.	9.20

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Losinj-Veli

Uvjetovalo pristajanje u Malomotinu luku sv. Martina.

Pruga: Baška-Punat-Rijeka.

Svaki Utorak	Cetvrt.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Nedjelj.
prije podne				po podne
3.45	odl.	Baška	do l.	6.10
4.45	dol.	Punat	odl.	5.—
5—	odl.	"	odl.	4.50
8.45	dol.	Rijeka	odl.	12.55

Uvjetovalo pristajanje u Staroj Bakli.

Pruga: Vrbnik-Sv. Marak-Šilo-Crikvenica.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
4.30	odl.	Vrbnik	do l.	4.30
4.45	dol.	Sv. Marak	odl.	4.15
4.50	odl.	"	odl.	4.10
5.30	dol.	Šilo	odl.	3.50
6.40	odl.	Crikvenica	odl.	3.25
6—	dol.	"	odl.	3.—

Pruga Crikvenica-Rieka.

Svaki vrat.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOV
uljarski strojevi, motori, gospodarski strojevi
u najboljoj izradbi i najjestinije izradjeni,
priredjeni za svaku tlu.

Mnoga poduzeća po nama uredjena
u prometu.

Ponude, proračuni na zahtjev badava i
bez poštarine od
tehnische poslovnice

EMANUEL I OSKAR KRAUS,
TRST, Via San Nicolò 2/b.

Dobivaju se podpune opreme za sva obrtnička i industrijalna poduzeća.
Dopravljanje: hrvatski, slovenski, njemački i talijanski.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda